

ВІСНИК ОБДАРОВАНОЇ МОЛОДІ

№3 (11)

7 березня 2009 року

*Обдарованість – це набір здібностей,
здатних до видатних досягнень у будь-якій
соціально-значущій сфері людської діяльності.
Н. Лейтес*

Добрий день, дорогі читачі!

Вітаємо всіх зі святом 8 березня! В цей весняний день бажаємо щоб розквітали навколо букетами підсніжників усмішки, щоб радістю сяяли очі, а надія окрилювала душі! Вірних друзів та довгих років вам! Бажаємо ніжності, добра, тепла, ласки та справжнього жіночого щастя!

Дуже вдячні всім, хто співпрацює з нами – надсилає нам свої твори, розповіді та статті. Наше видання не дозволяє всі їх одночасно розмістити в одному номері, але жоден з Ваших листів не залишиться поза увагою і буде опублікований в найближчому номері газети.

Ще раз запрошуємо до співпраці талановиту молодь та педагогів, які працюють з обдарованими дітьми. Вчителі та керівники різних навчальних закладів через наше видання звертаються до колег з проханням на сторінках «Вісника обдарованої молоді» поділитись досвідом роботи з обдарованими дітьми.

Чекаємо листів за адресою visnuk@som.org.ua, або ж особисто мені, головному редактору Тетяні Пригоді tania@som.org.ua. Ми будемо працювати і перемагати разом!

Обдарована молодь України, об'єднаймося!

Бажаємо всім творчого натхнення і зростання!

Тетяна Пригода

Зміст

Молодь і час

[Всеукраїнський конкурс](#).....3

[«Дарвін сьогодні»](#).....3

Знай наших!

[Видатні вчені](#).....4

Лінія довіри

[Проблеми духовних цінностей](#).....5

Світ творчості

[***](#).....10

[«Рожеве Слонення»](#).....10

Цікаві факти

[Анекдоти](#).....14

СОМ оголошує III Всеукраїнський конкурс імені Георгія Вороного

Пам'яті геніального українського вченого Георгія Феодосійовича Вороного СОМ присвячує щорічний, уже третій, Всеукраїнський конкурс на кращу статтю серед молодих науковців та журналістів, що віднині буде носити його ім'я. [Детальніше](#).

Положення про Конкурс:

http://www.som.org.ua/files/3_Konkurs_imeni_Voronogo.doc

http://www.som.org.ua/files/3_Konkurs_imeni_Voronogo.pdf

Міжнародний студентський самміт "Дарвін сьогодні"

Український науковий клуб у співпраці з Британською Радою в Україні проводить відбір кандидатів на участь у Міжнародному студентському самміті «Дарвін сьогодні», що відбудеться 30 червня – 2 липня 2009 року на базі Музею історії природи в Лондоні. [Детальніше](#).

Людина боїться тільки того, чого не знає, знаннями перемагається всякий страх
В. Белінський

Видатні українці світу

Анна Ярославна (близько 1024 - після 1075)

Дружина французького короля Генріха I, мати майбутнього короля Філіпа I, дочка київського князя Ярослава Мудрого, була прабабкою майже 30 французьких королів.

19 травня 1051 р. відбулося вінчання та коронування Анни. Тоді вона прийняла латинство, і в другому хрещенні дістала ім'я Аґнеси.

Після смерті Генріха 1060 року Анна залишила двір, але як опікунка юного Філіпа підписувала разом з ним деякі державні документи.

Збереглися підписи Анни слов'янською мовою - найдавніші зразки українського письма - на багатьох державних документах Франції.

1062 року Анна вдруге вийшла заміж за графа Рауля де Крепі-і-Валуа. Після його смерті вона повернулася до двору сина. Востаннє ім'я Анни засвідчене на документі 1075 року.

Наприкінці 17 ст. вчений абат Менетріє знайшов могилу Анни в церкві Вільєрського абатства, поблизу м. Етамп у Франції. Щороку 6 вересня у заснованому нею монастирі у м. Санліс відправляється богослужіння за її душу, цей день вважається днем її смерті.

Кацир Ефраїм (1916)

Біофізик, четвертий президент Ізраїлю. Вчений, політик .

Місце народження: Київ

Переїхав із сім'єю в Ізраїль у 1922 році. Закінчив гімназію в Єрусалимі. Підлітком став членом руху «Соціалістична молодь», кілька років був його інструктором; також вступив в підпільні єврейські збройні сили, командував ротой.

З 1932 року вивчав в Єврейському університеті в Ієрусалимі хімію, ботаніку, зоологію і бактеріологію, в 1937 отримав ступінь магістра, в 1941 – доктора наук, потім працював там же асистентом у відділі теоретичної і макромолекулярної хімії. В 1948 році його запросили на дослідницьку роботу в Науково-дослідницький інститут імені Х.Вейцмана, де він заснував і в 1949-73 роках очолював відділ біофізики. Одночасно в 1953-61 Ефраїм – професор біофізики Єврейського університету, в 1966-68 – головний науковий експерт Міністерства оборони. А в 1973–78 — президент Держави Ізраїль. Особливу

увагу він приділяв посиленню переселення євреїв і проблемі підвищення соціального рівня різних груп ізраїльського суспільства.

В 1978 році повернувся до наукової роботи в Інституті імені Х. Вейцмана і Тель-Авівському університеті, де з 1982 року очолював відділення біотехнології. Вніс великий вклад в дослідження білків і їх структурних елементів – амінокислот. Розробив методи синтезу поліпептидів (амінокислотних ланцюжків), у котрих є певні ознаки білків, доказав залежність біологічних якостей білкових з'єднань від хімічної структури.

В 1960 році одним з перших синтезував нерозчинні ензими, а потім запропонував шляхи їх практичного використання в промисловості і медицині. Його наукові заслуги відзначено багатьма преміями і медалями, він – член Ізраїльської академії наук, Лондонського королівського товариства, Національної академії наук США, наукових академій і товариств інших країн, а також почесний доктор ряду ізраїльських і зарубіжних університетів (в їх числі Гарвардського, Оксфордського, університету Буенос-Айреса, Федерального технологічного університету в Цюриху та інших).

(Продовження у наступному номері...)

Приймак В'ячеслав Миколайович

1990р. н.

Коломийський політехнічний коледж, III курс, група Ф-31

ЛІНІЯ ДОВІРИ

Нам незвичайно пощастило, що ми живемо в епоху, коли можна робити відкриття
Р. Фейнман

Проблеми духовних цінностей в сучасній Україні: психоінформаційний аспект

*Свободное и глубокое мышление,
которое стремится к уразумению
жизни, и полное презрение к глупой суете мира –
вот два блага, выше которых никогда не знал человек.*

А. П. Чехов

Історичний шлях будь-якої нації визначається кількома чинниками: соціально-політичним, економічним, культурним та психоінформаційним. Останній, зокрема, передбачає специфічний емоційно-чуттєвий вплив на свідомість і поведінку людей, які (в нашому випадку) ідентифікують себе як українці. У відповідь на питання, як проявляється їх «українськість», вони, як правило, відповідають загальними тлумаченнями, на кшталт мовної приналежності, любові до Шевченка і його творчості, до смачного борщу, до історії та культури свого народу в цілому. І лише іноді

згадують про певні суспільні особливості, що вирізняють їх з-поміж інших націй, народів тощо - ментальність, кордоцентризм і таке інше.

Але ж майже ніхто не підозрює, що механізми керування людиною, більше того - усталеними групами людей (до яких належать і нації) виходять з принципу психоемоційного детермінізму, тобто емоційно-чуттєвої обумовленості людських думок, вчинків, поведінки в цілому. Тому, ведучі мову про стан духовних цінностей в нашій державі, слід зазначити, що ця більш ніж актуальна проблема все ще не усвідомлюється людьми, потребує всебічного та наполегливого (але не нав'язливого) роз'яснення.

Її нагальність пояснюється історичним моментом - становленням молодій держави, нового гравця на світовій політичній авансцені. Формується культура життя, культура співіснування з іншими народами, націями, поряд з цим - і досвід власної ідентичності, який і визначатиме подальшу долю українців. Нарешті, є один майже невисвітлений аспект новітньої історії України - специфіка формування психоінформаційного поля - наявного комплексного показника зрілості національного організму, який визначають його значущість в очах інших держав. Саме тому ця розвідка намагається привернути увагу до кричущих фактів, які засвідчують дисфункціональність українського психоінформаційного поля. Це, в свою чергу, містить приховану загрозу самотності свідомості людей, а звідси - і України в цілому.

Як вже згадувалось вище, ця тема є майже не розробленою, до неї звертається зовсім небагато дослідників, та й вони не завжди вірно визначають її сутність і приховану роль в історії української нації. Тому ми звертатимемось до праць, які побіжно, фрагментарно зачіпають проблему. Це - наукові студії відомого англійського вченого Ентоні Сміта, французького історика Шарля Летурно, німецького філософа-екзистенціаліста Карла Ясперса, психолога Франкфуртської школи Еріха Фрома, видатного класика Фрідріха Енгельса, нарешті - «вождя народів» Йосипа Сталіна. Безпосередньо стосуються проблеми і дослідження Н. М. Яковенко та О. Гнатюк - україно-польського «тандему» вчених, які багато що запозичили одна в одній під час дискусій про ідентичність.

Зокрема, Оля Гнатюк, розглядаючи погляди авторів на модерну Україну, визначальним вважає трансформування української національної тожсамості під лаштунки європейських культур, формування мультикультурної держави. Але жодним словом авторка не говорить про методологію цих процесів, про важливість ситуативних культурних «аберацій», емоційних катаклізмів. Ґрунтовний аналіз десятків праць завершується компілятивними висновками, а суті нема.

Проф. Наталя Яковенко, одна з провідних дослідників української історії, не виходить за рамки історіографічної думки, не ризикує поглянути на психоемоційні корені історичних проблем. Цікаво, що посилаючись на вираз Д. В. Антоновича про культурну взаємозалежність народів, вона не відмічає обмеженість цієї сентенції. Позаяк одна культура як психоемоційний феномен має вельми значні свідомі відмінності від інших, бо інакше її б не існувало (показник ідентичності).

Інші зазначені праці не ставили за мету дослідження цієї теми, тому не можуть бути оцінені критично з позицій психоісторичних, навіть - психоінформаційних.

Перейдемо до викладення наших положень.

1. Стан духовних цінностей в нашій державі зумовлений:

- імперською спадщиною (кількасотрічне перебування під Москвою і Варшавою, Константинополем і Бахчисараєм);
- особливостями процесів етногенезу на території України;
- специфікою свідомості та менталітету українців («моя хата с краю», «на два козака - три гетьмана»).

Ці чинники призводять до того, що самі українці раз-по-раз стають на перешкоді реалізації програми національного порятунку, до речі це влучно відмітив Т. Г. Шевченко:

Доборолась Україна до самого краю.
Гірше ляха свої діти її розпинають.
Замість пива праведную кров із ребер точать.
Просвітити, кажуть, хочуть
Материні очі... [10, 290].

Якщо ж народ намагається знайти свої корені, плекати власну неповторну історію і думку, то знаходяться сили ззовні, котрі чимдуж руйнують ці прагнення, як правило, страваючи братів і сестер по крові. Це - один з елементів психоінформаційної експансії імперій. Він жваво використовується і сьогодні. Й.Сталін в своїй найвідомішій статті «Марксизм і національне питання»(1913) чітко зазначає: «... Проснувшиися к самостоятельной жизни оттесненные нации... встречают на своем пути сильнейшее противодействие со стороны руководящих слоев командующих наций, давно уже ставших во главе государства...». Не дивлячись на економічний детермінізм марксистів, вони, будучи людьми освіченими, здатні були помітити і психологічні корені національних та загальнолюдських проблем, в тому числі і України.

В принципі, психоінформаційна експансія, як елемент деідентифікації нових націй, як складова витіснення української думки, всього, що нас вирізняє, знаходить своє відображення в низькій правосвідомості населення. Як кажуть, дурні не закони, а ті, хто їх творить. Або, за Спінозою та Енгельсом, *ignorantia non est argumentum* (невігластво не є аргументом).

До того ж, Україна як держава, котра досі не має усталеного погляду на власну історію, а лише намагається її осягнути, раз-по-раз зіштовхується з фактами, які свідчать, що ефективна система законодавства і права будь-якої країни можлива лише за наявності актуалізованої архетипної системи духовних цінностей. Ми ж, опинившись «між Сходом і Заходом» («геостратегічна амбівалентність»), поки що обмежуємося крайнощами. Романтична європейська доля нашої держави як нащадка десятків слов'янських племен поки що нам не усміхається.

Сьогодні Росія є головним гравцем на нашій території. Звісно, ми не можемо звинувачувати її в усіх гріхах, проте маємо визнати її консервативну метаімперську політику як таку, що загрожує інтересам українців, як «бунт архетипів» старої московської держави, котра не гребувала жодними засобами, життями мільйонів торуючи шлях до «геоісторичного панування» (Г. Хаан).

Через те основні духовні (або тотожні таким) проблеми – релігійна, морально-етична, виховнича та гендерна в значній мірі інспіруються Росією. Паралельно з цим спостерігається прогресуюча деградація молоді (старші покоління вже не можуть мати рушійного впливу на розвиток незалежної України в наступні роки). Цінності, які свого часу інфільтрувались у свідомість американських молодиків (під впливом ідей «дехристиянізації», «культурної гегемонії» А. Грамші, «одновимірної людини» Г. Маркузе та ін. «франкфуртців») дійшли і до України. Через ЗМІ вони паплюжать світогляд молоді людини, руйнують її особистість, роблячи Ію частиною юрби, «моральними рабами» (Ш. Летурно).

Карл Ясперс в частині своєї праці «Сенс і осягнення історії», яку він присвятив аналізу духовної ситуації пер. пол. XX ст., зазначає, що одним з показників занепаду суспільства є стан науки. «Замість класичного університетського принципу духовного неспокою *«sapere aude»* («наважся бути мудрим»), виникає просто школа. Індивід обов'язковим планом занять звільняється від небезпеки пошуку власного шляху. Без ризику в свободі не може бути закладена основа вірогідності самостійного мислення. В результаті залишається віртуозна технічна спеціалізація і, либонь, великі знання;

вирішальним стає тип вченого, а не дослідника (курсив – мій. – А. Г.). Те, що починають вважати це одним і тим самим, є симптомом занепаду...». Далі Ясперс приходить до принципово важливого висновку, який полягає в тому, що криза науки - це криза людей, яка опанувала ними, коли вони втратили оригінальність безумовного бажання знати. Не надто заглиблюючись у філософські міркування вченого підкреслимо, що в Україні науковий, навіть творчий колапс є яскравим проявом, а насправді (на наш погляд) - психоінформаційної кризи (аномалії еволюції колективної свідомості під впливом негативних «ситуативних авторитетів»).

Поряд з цим, слід сказати, що медіа-простір України є власним лише відсотків на 20. Все інше - російські та американські канали, газети, сайти тощо. Найбільш болючим фактом є наступний: навіть україномовні медіа не є суто українськими за своїм внутрішнім наповненням. Наведемо кілька прикладів. Видавництво МАУП (м. Київ) вже кілька років випускає «Українську газету плюс». Свого часу автор пильно продивився декілька номерів газети, які виходили якраз за часів урядової кризи (вересень - листопад 2005 р.). Кидається у вічі націонал-патріотична спрямованість газети (цікаві статті присвячені історії та культурі України, М. Кропивницькому, Ю. Ілленку, суспільним проблемам взагалі), проте - і політизованість вкупі з антисемітизмом. Причому на основі праць відомого юдейського журналіста Е. Ходоса. Навіть стаття називається «Коріння антисемітизму - в середовищі євреїв», а газета ніби виправдовує цю тезу внутрішнім консервативним змістом. Через це ідеї, що їх проповідують видавці, залишаються мало розповсюдженими, позаяк нагнітають міжетнічну ворожнечу, а не пояснюють реальні причини згадуваних подій.

Теж саме стосується українських телеканалів. Наприклад, найбільш рейтинговий «Інтер» певний час мовлення присвячує різним шоу-проектам, копіюючи московські попсові телепрограми, деякі канали (луганська «ІРТА») прямо ретранслюють російські «Перший канал» та «REN-TV». І це законно - бо ж «той, хто платить, той і замовляє музику».

Безпосередня відповідальність за ситуацію в суспільстві слід покласти і на НАНУ. Керівництво останньої не змінювалось кілька десятиліть (!), немає власної стратегії розвитку колись славетних установ і академінститутів. Вона залишається іграшкою в руках можновладців, які на власний розсуд дербанять виробничо-технічний потенціал, що залишився від радянської доби. В той же час жахлива ситуація спостерігається, наприклад, в Ін-ті фізики (Київ, пр. Науки, 46), де приміщення 1953 року забудови перебувають в аварійному стані, де не ремонтувався навіть асфальт на в'їзді в Ін-т. Український ін-т екології людини (проф. д. ф-м. наук, М. В. Курик) може позаздрити своїм аналогам у Москві чи Нью-Йорку, займаючи пів-кабінету(!). В тіснєві і невігідних територіальних умовах «працюють» Ін-ти сходознавства, української мови та ін. (Грушевського, 4), поряд із монументальною будівлею Кабміну, де завжди добре і затишно. За кордоном (Росія, Європа) науково-дослідні академічні інституції знаходяться на околицях великих міст (напр., в Новосибірську та Москві), так би мовити, at the outskirts. В Києві теж планувалося т. зв. академістечко, проте як територія коштовних житлових забудов для «еліти».

Таким чином, поряд із зовнішніми чинниками негативною є і незадовільна внутрішня інфраструктура. Про які духовні цінності ведемо мову, якщо ще й досі маємо кілька православних церков, одну - в Москві, іншу - в столиці, якщо священики = бізнесмени (~90%), якщо духовність стала слугувати капіталу? До речі, а що взагалі слід вважати духовністю? На останнє питання відповідальні люди не дають вичерпного пояснення.

Тому ми і розглядаємо їх як по суті психоінформаційні. Тобто - безпосередньо замкненими на аномальних змінах людської свідомості, на потоках негативної енергії, яка паплюжить її, робить залежною від «ситуативних авторитетів».

Останній, досі не розглянутий нами момент - це «психоемоційні контрагенти» - певні явища суспільного буття, які впливають на поведінку людини через концентрований квантовий потік емоційно-чуттєвої інформації, яка замінює природний стан свідомості на аморфний, гетерогенний відбиток якихось вагань, намірів, відчуттів («психотронна війна»). Людина втрачає пильність і стає іграшкою, об'єктом маніпулювання певних кіл суспільства, які отримують великі прибутки і персональну насолоду з цього. Це - секс, наркоманія (в усіх видах - від «класичної» до теле- та комп'ютероманії), «велика політика», спорт та «попса» як така (в музиці, кіно та ЗМІ). Певна річ, ці засоби містять в собі певну частину пізнавальної інформації, яка буде корисною усім категоріям населення. Але, в переважній більшості, вони використовуються як елемент забамбулення, як засіб отримання економічного зиску шляхом контролю та пригнічення свідомості потенціальних конкурентів (ними може бути кожен з нас, нормальних розвинутих людей). «В середньовічній системі капітал був слугою людини, в сучасній - став його хазяїном... При капіталізмі економічна діяльність, успіх і матеріальна вигода стали самоціллю... Без намагання вкласти плоди своєї праці в розвиток виробничих сил економічної системи наш прогрес в опануванні силами природи був би неможливим... Звідси, принцип роботи заради накопичення капіталу об'єктивно відіграв величезну позитивну роль у розвитку людства. Проте суб'єктивно він примусив людину працювати заради позаособистісних цілей, перетворив її в слугу сконструйованої ним самим машини і через це посилив в ній почуття особистої ніщемності та безсилля», - цілком правомірно зазначав Еріх Фром. В нашому контексті слід додати, що капіталістичний процес в Україні йде аномальним шляхом, позаяк не створено власного ринку, більшість населення живе за межею бідності (і не здатне прогресивно впливати на еволюцію виробничих відносин, їх інтенсифікацію, а не екстенсифікацію, як це відбувається), а національна ідентичність і культура перебувають під загрозою маргіналізації та обскурації.

Європейські держави, які вже пройшли шлях становлення націй, вустами своїх лідерів визначили декілька складових нації (окрім власної держави) - мову, культуру, характер, історію і любов до неї, гідність, літературу тощо. А ми додамо - і почуття психоемоційної спорідненості між собою. Гердер свого часу писав: «Дайте нам іти своєю дорогою... нехай усі люди добре або зле відгукуються про наш народ, нашу літературу, нашу мову: вони наші, це ми самі і нехай цього буде досить». Його підтримав і Ернест Ренан: «Нація, як і особа, - результат довгих зусиль, жертв і самовідречення. Культ предків - найвідповідальніший з усіх; предки зробили нас такими, якими ми є тепер. Героїчне минуле, великі люди, слава (але справедлива) - ось головний капітал, на якому ґрунтується національна ідея. Мати спільну славу в минулому, спільні бажання в майбутньому, здійснити разом великі вчинки, бажати їх і в майбутньому - ось головні умови для того, щоб бути народом». Отже, нам є чому повчитися в наших сусідів, як на Сході, так і Заході.

Усе це дозволяє зробити підсумок, що ми, нажаль і досі не є господарями на власній землі. Доки не повернемось обличчям до власної спадщини, до традицій українського виховання, до української особистості ми будемо моральними або інформаційними рабами інших держав. В. В. Маяковський свого часу влучно написав:

Кто скрипит матершиной смачной
целый день, как немазанный воз,
тот, кто млеет под визг балалаечный, тот до будущего не дорос...
Кто не выдержал натиск домашний, спит в уюте бумажных роз, -
до грядущей жизни мощной тот пока еще не дорос... [11, 249-250].

*Глушко Антон
1987 р.н.*

Луганський національний педагогічний університет ім. Т. Г. Шевченка

У будь якій галузі людських знань міститься бездоння поезії
К. Паустовський

З дерев злітає тихо жовте листя,
Провину намагаючись загладить,
А гола гілка тулиться до шибки,
Тепло душі бажаючи принадить.
І ранок сірий в тишу заховався,
Заснув туман старий за видноколом.
Так по – дитячому несміло дзвоник
Нас будить – час іти до школи.
Миттєвості в сон тихо утікають,
З надією чекаю я чогось.
Та дощ осінній всі надії змиє
І віру в щастя вкраде в мене хтось.
З дощем осіннім скапують тривоги.
Не вірю в щастя – це чия вина?
У серці розгніздилась непогода,
Думки всі щирі вимокли до дна...

Тетяна Пригода

Казка "Рожеве Слоненя"

Розділ I

*****Таємниця з горища*****

Я жив у кам'яних джунглях, а звати мене Рожеве Слоненя. Колись я жив у сірому місті і весь час намагався зрозуміти: «Чому все навколо сірого кольору, а я один - рожевий». Одного разу, коли усі дорослі були заклопотані своїми справами, я забрався на горище дідусевого будинку і знайшов фарби та пензлі. «Цікаво-цікаво...» - подумав про себе, раніше ж я ходив до художньої школи і вмів малювати простим олівцем, вугликами і навіть сірою фарбою. А тут таке! «Так не буває...» - прошепотів сам до себе і знімаючі сів на дерев'яну підлогу. «А якщо розфарбувати табуретку? Який це колір? Фі-о-ле-то-вий. – прочитав на етикетці слоненятко. - Так - так фіолетовий. 20 хвилин і все було готово. Я захопившись новою забавою, не звернув уваги, як увесь час за мною спостерігав дідусь. Дідусь стояв біля дверей мовчки і коли

табуретка була розфарбована сказав: - Коли я був маленьким Рожевим Слоненям, як ти зараз, то також розфарбував табуретку у фіолетовий. - Ти був Рожевим Слоненям? – здивовано запитав – І раніше весь світ був сірим? - Два питання одразу... По-перше, я був маленьким Рожевим Слоненям і твої мама та тато - також. По-друге, увесь світ був природно-правильним. Хоча, ти не зможеш цього уявити. Я тобі допоможу. І дідусь із старої скрині дістав великий фотоальбом. - Ого! – вигукнув я – треба ж...- Ось дивись: трава, дерева, кущі – зеленого кольору; небо – блакитного; сонце – бруштинного; хмаринки – білі; дах – червоний; апельсин – помаранчевий... Довго я дивився на кожен знімок і усьому дивувався, адже уява у мене була гарна, але таке мені навіть наснитись не могло у самому фантастичному сні. - Діду, знаєш що? Нам на уроках історії про щось таке коротко розповідали, але я нічого не зрозумів. Слухай, а чому зараз усе по іншому? - Розумієш, все почалось з того, що я народився... - Ха-ха-ха... - весело засміявся - дуже скромно... - Скромно - не скромно, але це правда! Я народився рожевим. Моїй мамі так і сказали, що я хворий, адже рожевих слонів не буває. І рожевих слонів здорових – не буває. Моя мама плакала. Йшов день за днем, я ріс та дорослішав. Кожен свій день я проживав, як останній. Тому світ для мене був чудовим по особливому. Я багато фантазував та спостерігав за сірими слонами... - Дідусю, - перебив Слоник – і тоді також всі слони були сірими?- Так, і тоді також. Але не всі. - Отже, ти був не один, це добре. - Тоді було весело! – дідусь замовчав, ніби щось пригадав приємне і від задоволення закрив очі, а потім продовжив – ми збиралися разом та обговорювали свої ідеї та плани. У нас були грандіозні плани. Старенький слон взяв у руки альбом і витяг з нього фото на якому були зображені 10 слоненят. - Ми хотіли – тихенько на вухо мені, продовжив – розфарбувати всіх сірих слонів у рожевий. Дідусь одразу озирнувся навколо, щоб впевнитись, що крім них двох нікого більше нема на горищі.- Тільки не роби моєї помилки. – дід замовчав. - А чому? - Тому що у кожного слона своє уявлення про красу. Комуś подобається сірий, а комуś – зелений. І не можна говорити, що хтось гарний, а хтось – ні. - Звичайно. Так можна кого завгодно образити. - Не тільки! Можна викликати революцію, ідеологію, рух і опозиційні протести... - Ого, і все це через твої вчинки? - Ага – загадково посміхнувся дідусь – ну, досить. Щось я наперед забігаю. Здається... Поглянь, онук, я в щось перетворююсь... - Ні, я не хочу... - Так! – крикнув дідусь і я зажмурих очі від того, що злякався, а дід продовжив – я перетворююсь в...я привідкрив праве око і дивився на дідуса. - Я перетворююсь в нудного дідугана! Ха-ха-ха...Дідусь почав лоскотати мене та весело бавитись зі мною. Ми довго весело гралися, а потім, лежачи на підлозі, мовчки дивились на стелю. Дідусь порушив тишу, мовивши:- Бери фарби і в добру путь. Ти сам усе зрозумієш. Коли виникнуть питання і ти в них не розберешся, то дзвони, пиши та телеграфуй мені. - Добре Я одразу ж почав збиратись у дорогу. Взяв рюкзак, набрав пензлів, олівців, крейди та фарби. З таким багажем відправився у дорогу.

Розділ II

*****Королівство шахів або «життя – це гра»*****

Ця територія була не те що не знайомою, а взагалі ні на що не схожою. І від цього мені ставало все цікавіше та цікавіше. - Усім по місцях! По місцях... Раптом почали кричати звідусіль. Маленька дівчинка у довгому платті та круглому капелюшкові швидко бігала навколо мене і повторювала: - Ти за кого? Бігом на місце! І коли я сказав, що ні за кого, вона від здивування зупинилась і мені здалось, що вона на декілька секунд забула куди і чого бігла. - Так не буває! – з упевненістю дивлячись у вічі сказала дівчинка. Вона це так сказала переконливо, що я сам повірив, що повинен бути за когось. - Ти хто? – продовжила дівчинка. - Я Рожеве Слоненя. - Ну,

припустимо. З Рожевим – я розберусь потім, а от із Слоненням – задумалась і за декілька хвилин продовжила – ти слон... ага(!), старомодний ти якийсь, бо зараз слонів називають ферзями. То, ти ферзь! Все стало на свої місця і мені зрозуміло. - Що? Що зрозуміло? - Вирішуй хуткіше де стояти! - А що я маю сам обираю своє місце? - У чий ти школі вчився? Елементарного не знаєш. – обурилась дівчинка – у нашому королівстві шахів кожен ким хоче бути, тим і буде. Ось я хочу бути королевою, і будь впевнений – нею стану, адже на даний момент знаю чого я хочу і вивчаю, як це зробити. А ти коли виростеш, ким будеш? - Рожевим Слоном – з гордістю заявив. - Просто «Рожевим Слоном»? Це ж не цікаво. Хто з тобою все твоє життя гратиметься? Та ще й в одну і ту саму гру. - А я не граю в ігри, ось так! - Бідолашний... - співчутливо сказала дівчинка – не переживай, я тобі допоможу. А то як ти вчитимешся? - Ну, я не знаю. Розумієш, я багато читаю і спостерігаю. А ще, ще – я думаю. - Так, думаєш – то це добре – і зайнялася гучним сміхом. Цей сміх такий був заразний, а в очах її горіли іскорки добра, що я передумав ображатись і теж почав сміятись. - Ну, що ж «прохлопали ми вухами гру»? - Ага, моїми рожевими вухами «прохлопали» її. - Ти смішний. Але сміх-сміхом, пора тобі грати. Це таж цікаво і весело. Для початку будьмо знайомі, мене звати Мариська, я у цьому королівстві пішка. - Або як у військових – рядова? Я вірно зрозумів? - Можна і так сказати, але на відміну від ваших солдатів - я важлива. - ой-йо-йой... - мене так виховали, що потрібно себе рекламувати і безперервно працювати над вивченням комбінацій та ходів та веселитись. Ти знаєш, моя мама була пішкою, я – пішка, моя донька буде пішкою і внучка...- буде пішкою – позіхнувши перебив я - як це сумно. Ніяких перспектив. - Хто сказав? Навпаки, море, шквал, гора перспектив і можливостей. Пішка – це тільки початок. А далі... О-о-о-о... це за бажанням. Мій брат зараз – ферзь, мама – Мариська стала навшпиньки і прошепотіла мені на вухо – мама – королева біла, а тітка – королева чорна. - Вони воюють? – стурбовано поцікавився. - Як тобі сказати... ні... Вони таким чином вирішують суперечки. Зіграють партію, а потім йдуть до одного із палаців пити разом чай із шоколадом. Та що я тобі все розповідаю і розповідаю. Краще один раз спробувати чи побачити, тоді краще запам'ятаєш та зрозумієш. Ходімо на третьому полі має бути гра.Прискоривши крок ми пішли по чорно-білому полю.- все, прийшли! Ставай тут – перевівши подих сказала Марися - усі по місцях... - знову почало лунати звідусіль Пролунав гонг і я зрозумів, що гра почалась. Попереду стояла Мариська. - А що я маю робити? Мариська повернулася до мене і швидко прошепотіла: - Дивись! У тебе є три приклади. Я почав пильніше дивитись по сторонах і угледів трьох слонів, які стояли біля дивно одягнутих персонажів. І тут я пригадав, як дідусь розповідав про заборонену гру шахи. Її заборонили після дідової революції, так як ввели сірий колір у всьому, як обов'язковий. Дідусь щось розповідав, що слон ходить по діагоналі і усі фігури мають оточити короля протилежного кольору тим самим не дати йому «втекти». Король – це поважна але слабка фігура, усі інші його захищають. Ми пішли у наступ, чорні виставили оборону. Два війська рухались по-черзі, формуючи небезпечні моменти для опонентів. Знову дійшла черга білих для наступу і після п'ятнадцяти хвилин затишшя почали усі споглядати на мене. Я розгубився і не знав що робити. Марися була далеченько, але вона зуміла повернутись до мене обличчям і прокричала: - бий Коня! - Як в обличчя? - Стань на його місце! Я зробив крок і всі навкруги заплодували. - УРА!!! - МАТ!!! - Вітаю – сказав Кінь – ти поставив мат. - Ти не ображаєшся? – здивовано поцікавився я? - За що? Це ж гра ходімо чай з шоколадом пити, я пригощаю. І ми у трьох пішли до кав'ярні «Шоколад». Там було багато народу і білих і чорних. І все якось було весело та жваво, ніби ніхто із відвідувачів під кінець дня не втомився. Цікавий народ, - подумав про себе, - дуже енергійний. По ритму життя вони відрізнялись від слонів із кам'яних джунглів що у сірій долині. - Кінь, ти старієш! Ця

фраза повернула мої думки до кав'ярні «Шоколад». - Пора йти на пенсію – із притаманною безпосередністю сказала пішка Мариська. - Ти права. Це була моя остання гра – бадьоро сказав Кінь – тепер я буду тренувати пішок, котрі бажають стати кіньми. І очі коня засяяли від щастя. Він був чудовим тактиком та стратегом і неперевершеним у бою. Не одній фігурі його не перевершити у майстерності, у якій битві він не брав би участь на боці чи то білих, чи то чорних приносило перемогу тим, на чиєму боці був Кінь. Навіть радники короля завжди казали: «Бий конем». Але як відомо новачкам завжди щастить і я у тому числі. Міні просто поталанило у перемозі над таким відомим і славетним воїном. З нього буде гарний тренер. - З тебе буде чудовий тренер – ніби прочитала мої думки сказала Мариська. - Можливо. Про це свідчитимуть мої учні. А ще буду писати і видавати навчальні посібники на основі мого досвіду життя. - А я коли вийду на пенсію королевою – подорожуватиму, писатиму статті та книги та навчатиму таких, як Рожеве Слоненя. Адже жителі нашого королівства з дитинства знають про що мріють, чого хочуть і ким будуть, а він ні. Я впевнена за межами Шахового Королівства таких дітей багато і їм потрібна моя допомога. - слухай – звернувся я до Коня – от ти виховаєш п'ять конів, а їх для гри потрібно 4, що тоді? - збудуємо ще одне поле і оголосимо новий набір. Це не проблема! Кожен повинен реалізуватись і наш уряд це заохочує. Розпитавши Марисю і Коня я дізнався багато цікавого про особливості життя у Шаховому Королівстві. Наприклад, те, що:

1. У мові шахів немає слова «можливо», а є «так» чи «ні»
2. Всі шахи рівні
3. В залежності від того з якого матеріалу зроблено поле залежить якість гри і її рівень
4. Кожна фігура по мірі свого розвитку грає на асфальті, дереві, цеглі, золоті тощо.
5. Гра – це сенс життя шахів. Для них це і є життя.
6. Шахи – не сумніваються і не ображаються
7. Шахи – не воюють, вони сперечаються.
8. Результат гри є остаточним. - Слухай, Слоненя, а чому ти про своє королівство не розповідаєш? - Воно відрізняється від вашого. - Що інші правила гри? - Можна і так сказати. Правила полягають у тому, що усе повинно бути в нашому житті рівномірно. У нас немає «так» чи «ні», існує «можливо». Життя у моєму королівстві спокійне і розмірене. Що там казати воно «сіре». Щоб ніхто не воював і не хвилювався у всіх є все і це «все» - абсолютно однакове. Але я цього не розумію досі. - Не дивно! Ти ж рожевий, а не сірий. Ти вирізнявся і тебе напевне боялись. - Чому? - Тому що не розуміли чому ти такий, а не інший, такий, як усі. А нерозуміння породжує страх, а страх – ненависть. - А чому в шаховому королівстві мене нормально сприймають, навіть пограти дозволили? - Бо ми не боїмося! Ми знаємо що було і що є. Про майбутнє не турбуємось, бо знаємо чого хочемо. І якщо хочемо, то доб'ємось бажаного. - Я не знаю чого хочу але точно знаю чого не хочу: «Не хочу жити у сірому світі». Я свій світ розфарбую. - Він буде біло-чорним? - Не знаю, але у цьому світі буде місце і цим кольорам. - Слоненя, а далі ти куди мандруватимеш? - Піду на Схід Сонця. - І я піду на Схід – сказала Марися. - А як же твоє бажання бути королевою? - Бажання і досі є. Я буду Королевою, але у мене шлях буде трішки інший. До мрії так як і до мети є різні шляхи: короткі та довгі, безпечні та небезпечні, веселі та сумні, цікаві та недуже, традиційні та нестандартні... Я повинна тобі допомогти, бо хто як не я?

Не знаю чи наша дорога буде короткою, але точно буде веселою, цікавою та нестандартною – Уперед, на Схід Сонця!

Трибун Любов Сергіївна

ЦІКАВІ ФАКТИ

Очі страуса більші, ніж його мозок.

Чверть маси кісток людського тіла знаходиться в ногах.

Всі полярні ведмеді – лівші.

Перлини розчинюються в оцеті.

Дельфіни сплять закриваючи тільки одне око.

Перший власник компанії Marlboro помер від раку легень.

Анекдоти

На дискотеці студент зомліває до нього підбігають люди, навколо паніка, лемент:
- Принесіть води!!!
Води!!!
Студент піднімає голову і зі всіх сил кричить:
- І шматочок хліба!!!!

Виходить студент з аудиторії. Товариші запитують:
- Ну що, здав?
- Так здається здав!
- А що запитував?
- А чорт його знає - він же запитував на англійському.

Декан запитує в абітурієнта:
- Чому ви вирішили вступити в цей ВУЗ і на цей факультет?
- Що за дивне питання, тату.

Засновник і видавець

Всеукраїнська молодіжна громадська організація
«Союз обдарованої молоді»

Головний редактор

Тетяна Пригода tania@som.org.ua

Художник номера

Тарас Коблюк

**Статті, новини, оголошення, пропозиції приймаються
за адресою редакції: visnuk@som.org.ua**

Редакція має право скорочувати та редагувати надіслані матеріали.
Статті не рецензуються і не повертаються. Листування з авторами
та колективами через поштову скриньку головного редактора або
«Вісника обдарованої молоді».

Вісник розповсюджується безкоштовно. Цитування і передрук
матеріалів з обов'язковим посиланням на «Вісник обдарованої молоді».
Даний примірник розіслано за понад 2100 електронними адресами.
Підписатися на «Вісник обдарованої молоді» можна на сайті
www.som.org.ua.

© ВМГО «Союз обдарованої молоді», 1999-2009

© Автори матеріалів, 2009

